

Sygn. akt II UK 136/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku T. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 24 października 2014 r., sygn. akt III AUa 2831/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 października 2014 r. Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Gdańsku od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 25 września 2013 r., którym – zmieniając decyzję organu rentowego z dnia 12 czerwca 2013 r. – przyznano T. K. prawo do emerytury pomostowej.

Skarga kasacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych została oparta na podstawie błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440; dalej „ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”) w związku z art. 108 i art. 106 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, ze zm.; dalej „ustawa o

powszechnym obowiązku obrony”), w której wyniku doliczono okres odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej od dnia 27 października 1970 r. do dnia 15 października 1972 r. do stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ wywiódł, że art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, który obowiązywał w okresie odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej, pozwalał na zaliczenie okresu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem tym pracownikom, którzy po odbyciu służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy. W ocenie skarżącego, ówczesny ustawodawca miał na celu usunięcie negatywnych konsekwencji w zakresie w szczególności wysługi lat, zasad wynagradzania, zasad udzielania urlopów, w wyniku przymusowej absencji w pracy, a nie dotyczył praw związanych z ubezpieczeniem społecznym.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz powołując na art. 398⁹ § 1 pkt 2 i pkt 4 k.p.c., skarżący wskazał na poważne wątpliwości w stosowaniu i wykładni przepisów ujętych w podstawie skargi w orzecnictwie sądów różnych szczebli i potrzebę ich rozstrzygnięcia. Podkreślił, że kwestię zaliczania okresu odbywania służby wojskowej do stażu pracy w szczególnych warunkach podnosi już po raz kolejny, argumentując, iż odbywanie służby wojskowej nie mieści się w definicjach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43, ze zm.; dalej „rozporządzenie RM z 1983 r.”). Wskazał, że taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 kwietnia 2009 r. w sprawie II UK 331/08 (niepubl.). Dostrzegając, że w orzecnictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest również odmienny pogląd, uznał za niezbędne „jednoznaczne stanowisko, które powinno być ukształtowane stosowną uchwałą Sądu Najwyższego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Panuje zgoda co do tego, że zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) musi być istotne w tym sensie, że wymaga rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, które dotychczas nie nastąpiło, a wydane już orzeczenia w przedmiocie tego zagadnienia nie są jednolite. W takim wypadku – jeżeli treść przepisów regulujących taką nierozstrzygniętą w sposób zdecydowany kwestię prawną budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów – może też zachodzić potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Żadna z tych okoliczności nie zachodzi w odniesieniu do oceny charakteru okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej na tle definicji zatrudnienia w szczególnych warunkach. Należy zwrócić uwagę, że Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 (OSNP 2014 nr 3, poz. 42 z aprobowaną glosą K. Antonowa, OSP 2014 nr 12, poz. 110) zajął stanowisko uwzględnione w zaskarżonym wyroku. Powiększony skład Sądu Najwyższego nie miał wątpliwości, że traktowanie czasu odbywania zasadniczej służby wojskowej jako okresu pracy w szczególnych warunkach (I kategorii zatrudnienia) wynika z językowej wykładni przepisów dotyczących powszechnego obowiązku obrony, które z zakończeniem tej służby wiążą skutek w postaci jej wliczenia do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Tym samym, w świetle przytoczonych regulacji prawnych, okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 1983 r.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r., III UZP 4/15 (dotychczas niepubl.) rozstrzygająca wątpliwość, czy w sprawie o emeryturę z art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okres odbywania służby wojskowej od 25 października 1971 r. do 16 października 1973 r. zalicza się do okresu pracy w warunkach szczególnych

wówczas, gdy ubezpieczony bezpośrednio przed służbą wojskową pracował w warunkach szczególnych, natomiast po zakończeniu służby w terminie 30 dni podjął w innym zakładzie pracę nie będącą pracą w warunkach szczególnych potwierdziła współczesny kierunek orzecznictwa. Został on wcześniej wytyczony wyrokami Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 215/09 (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 219), z dnia 17 maja 2012 r., I UK 399/11, niepubl., z dnia 24 maja 2012 r., II UK 265/11, niepubl. i z dnia 27 lipca 2012 r., I UK 82/12, niepubl., w których przesądzono, że zasadnicza służba wojskowa może być zaliczona do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, jeżeli została odbyta (stanowiła przerwę) w okresie zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W tym stanie rzeczy oczywiste jest, że Sąd Najwyższy nie podtrzymał wyrażonego pierwotnie stanowiska, na które powołał się skarżący, w związku z czym wskazane skardze zagadnienie nie istnieje jako źródło rozbieżności w orzecznictwie. Nie wymaga więc ponownego podjęcia, zwłaszcza że skarżący nie dostarczył żadnych przekonujących argumentów uzasadniających jego odmienną ocenę.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).